

HUKUKİ BİLGİLER MECMUASI

Sahip ve Başmuharriri:

Paris Hukuk Fakültesi Doktoru

AVUKAT

Milâslı GAD FRANKO

TAHRİR HEYETİ

Fuat Hulûsi B. Temyiz Mahkemesi
ikinci hukuk dairesi reisi

Sabri Şakir B. Ad. V. Hukuk İşleri
Müdürü

Mustafa Reşit B. İstanbul Hukuk
Fakültesi Mûderrislerinden

Ahmet Refik B. Sabık Temyiz Mah-
kemesi azasından

Ali Kemal B. İstanbul Hukuk Fa-
kültesi Mûderrislerinden

M. Şarl Kroza İstanbul Hukuk Fa-
kültesi Mûderrislerinden

M. Aşil mester. Paris Hukuk Fa.
Mûderrislerinden

M. Şavgran. Paris Hukuk Fa. fahri
Mûderrislerinden

M. A. Salem. Hukuku Düvel Mec-
muası tahrir heyetinden

Bahir B. Kavanin ihzari komisyonu
azasından

Hamdi Halim B. Avukat

Adres: Galata Bahtiyar han Avukat Gad Franko Bey yazıhanesi

Telefon: Beyoğlu 3009

Bir nüshanın bedeli 35 kuruştur

Bir senelik abonemanı Posta ücretile beraber
400 kuruştur.

Türkiye harici için 500 kuruştur

İSTANBUL

BANKALAR MATBAASI

Haim, Rozio ve Ş^{ki}

1932

İçtihadatı Mehakim

JURISPRUDENCE

Temyiz mahkemesi 4 üncü Hukuk dairesinden:

Esas : 1239

Karar : 3355

Mahkemesi: Baba eski hukuk Mahkemesi

Tarihi 31 kânunnevvvel 1928

Numero 117.

Müddei : Hüsnü Bey.

Müddeialehyh : Hazinei Maliye

Hülâsa : 1. tamirat masrafından işgal ve istihlas tarihleri arasındaki zemana isabet eden mikdarın tahsiline karar verilmemesi. 2. müddealeyhin müddeiye yemin teklifine hakkı olduğu halde bu cihetin de ihmal edilmesi. yolsuzdur.

Davanın Hülâası : Tamirat mukabilinde beş sene müddetle mütegayyiplerden kiraladığı değirmeni tamir etmiş ve zamanı ishtilâstan bed'ile hukuku intifayesi dokuz ay devam etmiş ve iki sene üç ay daha hakkı intifai mevcut olduğu halde bu bapta hakkı icar fesh ve mecur işgal olunarak senevi yüz yirmi bin kuruş bedelle ahare kira ile verilmiş olduğundan kendisine ait olan meblağı mezkûrun istirdaden tahasılıni istemiştir.

Son karar ve mustenidi : Müddeinin hakkı icarı maliyece kabul edilmiş olmasına ve 336 senesi haziran gayesinde yunan işğali vaki olup teşrinievvel 338 tarrihinde istihlâs edilmesine ve binaenaleyh işğalın iki sene üç ay temadi etmesine ve maliyece yüz lira şehri icarla ahara icar edilmiş ve ahvali fevkalâde hasebile bu müddet zarfında müdei intifa edememiş bulunmasına ve şu suretle keyfiyeti isticardan mütevellit hukuku intifaiyesini müddeinin tamamen ahz etmediği sabit olmasına mebni iki sene üç aylık bedeli icar olan 2700 iki bin yedi yüz liranın maliyeden tahsil ve badehu mukavele hükmünün infisahına karar verilmiştir.

Temyiz eden hazinei maliye vekili tarafından şifahi izahatının ahzi suretile temyizen tetkiki talep olunmuştur.

Temyiz kararı :

Hadisenin mürafaaya tabi olduğu anlaşılarak bu bapta talep kabul edilmiş ve gün tayin edilerek taraflara davetiye yazılmıştı. Muayyen günde mümeyyüzünaleyh ve vekillerinin ifa edilen tebliğata rağmen gelmedikleri binnida anlaşılarak giyaplarında mürafaai aleniyeye iptidarla bittetkik vekil vastasile cereyan eden davalarda tebliğ behemahal vekile yapılmak lâzım geldiği ve binaenaleyh mal müdüriyetine vukubulan tebliğ muteber olmadığı cihetle müddetin ademi cereyanına mebni temyiz müdetinin geçtiği hakkındaki itirazın reddi karargir olduğdan sonra esasa girildi :

Tamirat mesarifinden ışgal ve istihlâs tarihleri arasındaki zemanı isabet edecek miktarın tahsili lâzım gelirken kira karşılığının tahsiline karar verilmesi ve müddeinin kiralayanlarla uzlaşarak bu müddete ait hakkını istifa eylediğini ispat edememesi üzerine bu hususta müddei aleyhin müddeiye bir yemin teklifine hakkı olacağı halde bu cihetin de ihmal edilmiş olması muhalifi kanun olduğundan hükmün nakzına ve aşağıda yazılı temyiz mesafirinin ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına ittifakla karar verildi.

Temyiz Mahkemesi Birinci Hukuk Dairesinden:

Hülâsa 1- davanın selâhiyettar mahkemeye sevkî lâzım gelirken rûyeti.

2 — *Ehli vukufa havale olunan işin keşfi esnasında yapılmadığı anlaşılmaması üzerine yeni ehli vukufun ittifak ve ya mahkemece resen yapılması lâzım gelirken naibi mahkemece tayini.*

3.— *Muddei aleyhanın kûçukleri temsile selâhiyeti olup olmadığının telkik edilmemesi mucibi nakizdir.*

Esas : 5663.

Karar : 624.

Mahkemesi : İzmir Asliye Mahkemesi İkinci Hukuk Dairesi.

Tarihi : 20 - 9 - 931.

No. : 736/764.

Müddei : Aliye Hanım.

Müddeialeyh : Tahir Bey veresesi.

İzmirde Karataş civarındaki hanesinde mukim merhun Hacı Hüseyin bey kerimesi Aliye hanımın Salihli kazasının Kara Hayşi kariyesinde kâin malumulhudut çiftliğinin Şark cihetindeki hududunu müteveffa Tahir beyin hali hayatında tagyir suretiyle üç bin dönüm mahalline tecavüz edilmiş olduğundan mumaileyhin veresesinden İzmir Karşıyaka mahalesinde mukime zevcesi Mediha hanımın nefsine esaleten ve küçük oğulları Hüseyin, Hamdi ve Sebahettin, Osman münci beylerle sagire kerimesi Güner hanıma vesayeten ve diğer kerimeleri Atifat, Muazzez ve Mefharet hanımlar tarafından vuku bulan tecavuzun menî ve bu yüzden mutevellit zarar ve ziyanın tazmini ve hududunun hali sabikina ircai hakkında ikame eylediği davanın badel nakiz müddealeyhim vekillerinden Halil Sabri bey huzuriyle cari muhakeme neticesinde keşfi havi ehli vukuf tarafından verilen raporlar münderecatına göre müteveffa Tahir bey veresesi tarafından müddeiye Aliye hanımın sekiz bin dokuz dönüm iki evlek miktarı arazisine tecavuzleri tehakkuk etmiş olduğundan vuku bulan tecavuzun men'ine ve hududun hali asli ve sabikina ircaina dair İzmir Asliye Mahkemesi İkinci Hukuk dairesinden sadır olan 20-9-931 tarih ve 736-764 numaralı ilamin izahatı şifahiye ahzi suretiyle temyizen tetkiki müddeti içinde müddealeyhim vekili Halil Sabri Bey tarafından ba arzuhal talep olunmakla tayin kılınan günde müstedii temyiz Tahir bey veresesinden zevcesi Mediha hanımın nefsinden bilesale ve sagir çocukları Hüseyin, Hamdi, Sebahettin, Osman ve Münci Beylerle Güner hanıma bilvesaye ve diğer kebir çocukları Atifat, Müazzez ve Mefharet hanımlara bilve-kâle dosya meyanında mevcut vekâletnamesine istinaden vekilleri avukat Tefvik Fikret bey daireye gelip mümeyzunaleyha Aliye hanım vekili Rifat bey rahatzisligina binaen gelmeyeceğini ba telegraf bildirmiş olduğundan mumaileyh Rifat beyin giyabında tetkikatı temyiziye icrasına şuru edilerek bittetkik temyiz istid'anesinin müddeti kanuniyesi zarfında ita ve muamelei kaydiyesi

ifa kılındığı anlaşılmakla hazır bulunan vekili mumaileyh Tevfik Fikret beyin lâyiha münderecatına atfen izahati şifahiyesi istima ve olbaptaki evraki hükmiye ve temyiziye maateferruat mutalea ve tetkik ve icabi keyfiyet muzakere olundukta.

Kararı

Müddeide Aliye hanım vekili tarafından verilen dava arzuhâlinde Mersin dere ötesindeki caddeyi ve büyük Çatal ağacını takiben bir hatti müstekim teşkil eden hudut tecavüz üç bin dönüm kadar arazilerinin gasp edildiğinden bahsile tecavuzun men'i ve zararın tazmini ve hududun halli sabıkına ircai talep ve dava edilmiş ve işbu dava sahih ve müddeabih muayyen bulunmuş olduğuna mebni davanın gayri vazih ve müddeabihin muayyen olmadığına dair temyiz layihasında serd edilen itiraz gayri varit ise de nakizden sonra mevkil meriyete girmiş olan H. U. M. K. 13 inci maddesi gayri menkule mutealik davanın gayri menkulun bulunduğu mahal mahkemesinde rüyet edileceğini amir olup müddeabih gayri menkulun mahkemenin dairei kazası haricinde ve Salihli Mahkemesinin daire kazası dahilinde olduğu anlaşılmaya ve mezkûr kanunun 23 üncü maddesinde de münhasiren iki tarafın arzusuna tabi bulunmayan meseile hitami muhakemeye kadar mahkemenin reesen dahi ademi selahiyet kararı vereceği musarrah bulunmasına mebni işbu mevadi kanuniye ahkâmi mahkemece nazarı dikkatta alınmak iktiza ederken bundan bizzuhul davanın ruyetine devam olunması yolsuz ve muhalifi kanun olduğu gibi mahkemenin davayı ruyeti selâhiyettar olduğu farz edilse bile esnayı keşifte tarafeynin ittifak edememelerinden naşı mahkemece reesen intihap olunan ehli vukuf müddeinin senedinin şimal haddini teşkil eden azmak içindeki Çatal ağacı tayin edup işbu Çatal ağaçtan yediz nehrine müntehi olan hatti müstekimi tayin edemiyeceklerini söylemeleri üzerine bu hatti müştekimî tayin için yeniden intihabatına lüzûm görülen ehli vukufu da yine tarafeynin bilittifak intihap etmeleri ve emri intihap-

ta ittifak edemezlerse mahkemenin reesen tayin etmesi icap ederken bu bapta tarafeynin reyleri alınmaksızın naibi mahkemece mühendis Zeki Bey reesen ehli vukuf tayin edilmesine ve saliffuzzikir dava arzıhalinde mutteveffa Tahir beyn zevcesi Mediha hanıma asil ve vasi sıfatleri izafesile aleyhine dava ikame kilinmiş olmasına ve mumaileyha Mediha Hanımın tahti vesayetinde bulunan küçükleri temsile selahiyeti baki kalıp kalmayacağı muhtaci telkik olduğu halde bu cihetin nazarı dikkatte alınmaması dahi mugaiyri kanun bulunmuş ve nakiz talebi bu sebeplerle varit görülmüş olduğundan H.U.M.K. 428 inci maddesine tevfikeyn hükmü mümeyyizün bihin işbu sebeplerden dolayı nakzina ve evrakin mahalline iadesine ve 662 kuruş temyiz masrafının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 26/3/932 tarihinde mutefiken karar verilerek gelmiyen mümeyyizunileyha vekili Rifat Beyin giyabında müstediyei temyiz vekili Tevfik Fikret beye tefhim olundu.

Temyiz mahkemesi Dördüncü Hukuk dairesinden

*Hülasa : 1 gayri menkulun haricen satışı muteber degildir.
2 müddeialehyh bedeli mebiin taksitle tediyesini kabul etmesine göre muddeabihin tamamını tediye hukm edilmesi yolsuzdur.*

Karar 1980

Esas 2689

Mahkemesi : kirkklarili asliye mahkemesi hukuk dairesi.

Mütesarrıf olduğu degirmen hissesini 1800 lira bedel ile gibi alan müddeialehyh bedeli mebiden 1080 lirasını tediye etmediği satın şimdi mezkûr hisseyi teferugden de imtina eylemek suretile mukavele ahkâmını ihlâl etmekte olduğundan akdın feshine ve mezkûr hissenin dört senelik ecri misli olan 720 lira ile değirmendeika edilen tahribatın bedeli olan 500 liranın müddeialehyhten tahsini istemiştir. Müddei indelmuhakeme müddei aleyh bakiye degirmen bedelini verdiği surette taktire amade bulunduğunu ve davasını bu noktaya srettiğini beyan etmiş ve müddei aleyh dahi bakiye borcunu ikrara

mukasaten tediye ve mab'ii teferruğ eyleyeceğini bildirmiş ve taksit müddetleri hukul etmiş bulunmasına müddei aleyhin mübrez noter senedindeki taahhüdü veçhile müddeabih 1080 liranın kendisinden tahsiline karar verilmiştir.

Temyiz eden müddeialeyh

Temyiz kararı

Temyiz talebenin müddeti içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kâatlar okunup esasa girildi. Gayri menkulun haricen satışı muteber olmadığı ve müddei aleyh bakiye bedelinin sureti tediyesi hakkında muddeinin şeraitini kabul etmiş olduğu halde yazılı olduğu veçhile hüküm itası kanuna muhalif bulunduğundan Hükmün (nakzına) ve aşığıda yazılı temyiz mesarifinin ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 19 Temmuz 931 tarihinde ittifakla karar verildi.

Temyiz mahkemesi üçüncü hukuk dairesi

Esas 15693

Karar 12363

Tarihi 22/12/1931

Hülasa: Mahcuz eşya hakkında istihkak davası müddeti yedi gündür.

“ bütün kâğıtlar okundu, ve esasa kırıldı :

Haciz edilmiş bulnan eşya; yedi emin sıfatiyle muddeiye teslim edilmiş, ve muddei ise ne o sirada, ve ne de bilahere icra memuru huzurunda istihkak davasında bulunmamıştır.

İstihkak iddiasında bulunupda kendisine yedi gün middet verilen mustahik bu middet zarfında istihkak iddia eylemez ise işbu iddiadan vazgeçmiş ad edileceği icra ve iflas kanununun 86 inci maddesinde musarrahdır. Kendisine haciz edilmiş olan eşyanın yedi emin sıfatiyle verilen kimsenin ol sıfatla mali ahz, ve muayyen muddet

zarfında davada bulunmaması evleviyetle malin kendisinin olmadığıni kabul demektir. Mezkûr maddeyi yanlış talekki ederek haciz sırasında, ve muayyen müddet zarfında ikame edilmemiş olan davanın ruyetine devam ile yazılı olduğu üzere karar verilmesi kanuna muhalifdir ; bozulmasına. karar verildi denilmiştir.)

Temyiz Mahkemesi ikinci Hukuk Dairesi

Esas 288

Karar 130

Mahkemesi : İstanbul asliye mahkemesi üçüncü hukuk Dairesi

Hülâsa : 1.— Tazminat miktarı mahkemenin selâhiyet ve taktirine müteallık olmasına göre du cihete matuf itiraz varit değildir.

2 — Davacı vekilinin arzuhalının yoksuzluk noktasına ve vekâlet ücretine müteallık olanlar hakkında usulen bir karar verilmek lazım gelirken zuhul edilmesi.

3.— Küçük üzerindeki velâyet hakkının baba tarafından işğali için gösterilen sebepler küçüğün yaşına vazih ve kanuni olması müstelzimi nakizdir.

Temyiz edilen hükmün hülâsası : Arasındaki boşanma ve çocuk teslimi ve tazminat davasının icra kılınan muhakemesi neticesinde tafsîlâtı ilâmda yazılı olduğu üzere iddia olunan boşanma sebepleri dinlenilen şahitlerin şهادetleriyle sabit olmasına ve müşterek hayatın idamesine imkân kalmamadığına da mahkemece kanaat hasıl olduğuna binaen boşanmalarına ve çocuğun dahi erkeğin olması daha ziyade pederi nezdinde fikren ve bedenlen inkişaf edeceği mahkemece muvafık görülmüş olduğundan müddeinin kendisine teslimine dair talebinin reddine ve boşanma farilerden olup miktarı kanunen mahkemenin taktirine bırakılan tazminat için iki tarafça mukaveleye rapt edilmesi maksadı kanuna munafi görülmüş ve kocanın dahi kabahatlı olduğu anlaşılmasına mevni beş yüz lira mânevi tazmina taktirine ve diğer mesarifatın reddine karar verildiği beyandan ibarettir.

Temyiz ve izahatı şifahiye isteyen madam..... vekili Besim Şerif bey. Yapılan tebliğat üzerine mürafaa için tayin olunan günde mümeyiz madam.... kendisile dosyede mevcut vekâletnameye istinaden İstanbul avukatlarından Besim Şerif bey gelmişlerse de mümeyizünaleyh bey bizzat gelmediği gibi tarafından da vekil dahi göndermemiş olduğundan giyabında mürafaaya başlanılarak mümeyizenin ve vekilinin izahatı şifahiye alınıp başka diyecekleri olmadığını söylemelerile mürafaanın hitamını bildirildikten ve temyiz istidamesinin müddeti içinde ita ve kayt edilmiş olduğu görülüp kabulü ittifakla kararlaştırıldıktan sonra dosyedeki bütün kâğıatların tetkiki suretile iş anlaşıldıktan esas hakkında görüşülüp düşünüldü ve aşağıdaki karariyet edildi.

Temyiz Kararı

Mübrez mukavelenameye boşanmaya müteferri tazminat ile münasebeti haiz olmayup tazminat miktarı mahkemenin haiz olduğu selâhiyete müsteniden taktir ve hükmedilmiş olmasına göre temyiz layihası mündericatından bu cihete matuf olan itirazlar varit olmadığından hükmün temyiz edilen kısımlarından tazminata müteallık fıkranın H. U. M. kanununun 438 inci maddesine tevfikeyen tasdikina ancak davacı hanım vekilinin dava arzuhalında yazılı taleplerden yoksuzluk noktasına ve vekâlet ücretine müteallık olanlar hakkındada usulen bir karar verilmek lâzım gelirken bundan zuhul bulunduğu gibi küçük pertober üzerindeki velayet hakkının baba tarafından istimali için gösterilen sebepler merhum küçük yaşına göre vazih ve kanuni olmayup nakız talebi bu noktalarda varit olduğundan vilâyet hakkının istimalına taalük eden fıkranın zikrolunan sebeplerden naşi mezkûr usulen 428 inci maddesi mucibince nakzile mahkemenin bu noktalardan yeniden rüyet ve icap eden kararlara rapti zimnında bu baptaki evrakın mezkûr usulen 429 inci maddesine tevfikeyen İstanbul asliye mahkemesi üçüncü hukuk dairesine ve aşağıda yazılı temyiz masariflerinden tasdik harcının temyiz eden ve nakız

harcının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 16/1/932 tarihinde ittifakla karar verilerek mümeyiz vekiline usulen tefhim kılındı.

Temyiz mahkemesi 3üncü ceza dairesi

Esas: 7167

Karar: 46

Gümrük kanununa muhalif hareketle yedlerinde kaçak üzüm ve eşya tutulmaktan suçlu Diyanis ve Kostantin şirketi vaporu acenteleri haklarında rusumat idaresince tanzim kılınan mazbata aleyhine itiraz vukuuna mebni yapılan duruşma neticesinde: bir sandık üzüm-den dolayı mazbata muhteviyatının tasdikine ve resmi gümrük olan 17 lira kusur kuruşun bir misli olmak üzere para cezası alınmasına ve ikinci sandıktan dolayı usulu dairesinde mazbata tanzim olunduğu zaman icabına bakılmasına dair İstanbul Asliye birinci ceza dairesinden verilen 14/9/930 tarihli hükmü kararın temyizen tetkiki mahalli gümrük idaresi ve suçlu vapor acenteleri vekilleri taraflarından istida ve bu bapta ki evrak Cümhuriyet başmüddeiumumilligi meuriyeti aliyesinin 23/10/930 tarihli tebliğnamesi ile daireye tevdi kılınmakla temyizen tetkikat icra ve icabı müzakere olundukta :

Sehven tahmil edildiği itirazan dermeyeran olunan bir sandık ile manifestoya gayri dahil ve yolcu beraberinde getirilmiş olan iki sandık kuru üzümlere ait sebepler birbirine karıştırılarak tesisi hüküm olunması yolsuz olduğu gibi üzüm sandıklarının gümrüğe suret ve sureti ihracı hakkındaki müsafaanın reddi sebepleri beyan ve izah edilmeksizin yazılı olduğu üzere ve kısmen gayri kati ve şekilde karar verilmesi yolsuz olduğundan tasdik talebinin reddile mezkûr hüküm ve kararın bozulmasına ve temyiz akçalarının geri verilmesine ve 800 kuruş ilâm harcının haksız çıkacak taraftan alınmasına 6/1/931 tarihinde ittifakla karar verildi.

10/1/931